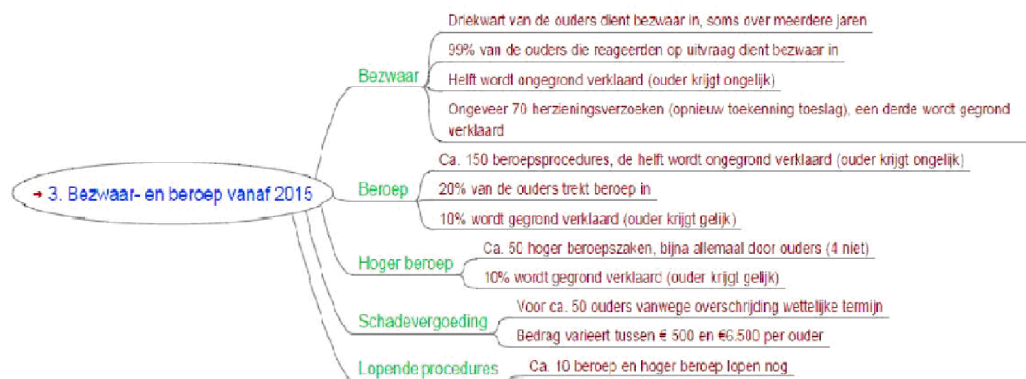


Blok 3

Bezwaar en beroep



Inhoudsopgave

- **A Aantallen en verloop**
- **B Wettelijke en redelijke termijn**
- **C Verstrekken stukken beroepszaken**
- **D Ontwikkelingen jurisprudentie**
- **E Landsadvocaat**
- **F Civiele procedure gastouderbureau**

Bezwaar en beroep – Hoofdboodschap

Blok 3 – Bezwaar en beroep

- Conform mijn toezegging aan uw Kamer heeft Toeslagen in alle gevallen waarin de redelijke termijn overschreden is de betrokken vraagouders een schadevergoeding toegekend. Deze schadevergoeding is in het najaar 2018 uitbetaald.
- In de in september 2018 nog lopende CAF 11 beroepszaken heb ik de Landsadvocaat ingeschakeld. De Landsadvocaat is gevraagd relevante stukken opnieuw te beoordelen en proactief te kijken of niet een ruimhartigere verstrekking zou moeten worden toegepast.
- Van de betrokken vraagouders in het CAF 11-project is een aantal in bezwaar en vervolgens in beroep en hoger beroep gegaan. De meeste procedures zijn afgerond. In het merendeel van de gevallen is niet alsnog de kinderopvangtoeslag toegekend.
- Over individuele zaken, zoals de gastouderbureaus, laat ik mij niet uit.

Blok 3 – Bezwaar en beroep

A. Aantallen en verloop

Q: Hoeveel bezwaren en beroepen zijn ingediend en hoe is dat afgelopen?

A:

Bezwaar

- Van ongeveer driekwart van de betrokken vraagouders heeft Toeslagen bezwaarschriften ontvangen; sommige hadden betrekking op meerdere jaren.
- Van deze bezwaren is bijna de helft gegrond verklaard.
- Een kleine 70 vraagouders heeft opnieuw een verzoek om kinderopvangtoeslag in gediend. Hiervan is ongeveer een derde toegekend.

Beroep na bezwaar

- Er zijn een kleine 150 beroepsprocedures gestart. De helft van de beroepen is ongegrond verklaard.
- Daarnaast heeft een vijfde het beroepsschrift ingetrokken voordat de rechter uitspraak deed.
- In 12% van de gevallen heeft de rechter de vraagouder gelijk gegeven.

Hoger beroep

- Er zijn circa 50 procedures hoger beroep (handvol door toeslagen, rest door betrokken vraagouders). Ruim drie kwart is ongegrond verklaard.
- Ook hier is circa 10% van de vraagouders in het gelijk gesteld.

In totaal lopen er circa tien (beroep en hoger beroep) procedures.

Achtergrondinformatie

Blok 3 – Bezwaar en beroep

Fase 3 Bezwaar/herzieningen, (hoger) beroep, en klachten 2015-2019

- 1 472 bezwaren/herzieningen: inhoudelijke beoordeling door Toeslagen → bevestiging standpunt burger 217, gedeeltelijke bevestiging standpunt burger 34, bevestiging standpunt Toeslagen 176. Overige: geen inhoudelijke beoordeling (niet ontvankelijk/ingetrokken, etc.)
- 2 146 beroepschriften: inhoudelijke beoordeling door de rechter → bevestiging standpunt burger 18, gedeeltelijke bevestiging standpunt burger 1, bevestiging standpunt Toeslagen 70. Er lopen nog 4 beroepszaken. Overige: geen inhoudelijke beoordeling (niet ontvankelijk/ingetrokken, etc.)
3. 47 hoger beroepen: inhoudelijke beoordeling door Raad van State → bevestiging standpunt burger 5, bevestiging standpunt Toeslagen 25. Er lopen nog 7 hoger beroepszaken. Overige: geen inhoudelijke beoordeling (niet ontvankelijk/ingetrokken, etc.).
4. 84 klachten: 31 gegrond, 11 deels gegrond, 9 ongegrond. 33 zonder oordeel (betreft o.a. behandeltermijn en verzoek schadevergoeding)

B. Wettelijke termijn

Q. Hoe zit het met de overschrijding van de wettelijke/redelijke termijn?

A.

Wettelijke termijn

- De Algemene wet bestuursrecht schrijft een termijn voor waarbinnen een bestuursorgaan zoals Toeslagen op een bezwaarschrift moet beslissen.
- Deze wettelijke termijn bedraagt maximaal 12 weken. In de praktijk betekent dat doorgaans de bekende 6 weken termijn. Bij overschrijding van deze wettelijke beslistermijn in bezwaar kan de belanghebbende het bestuursorgaan in gebreke stellen. Als het bestuursorgaan dan nog steeds niet beslist, verbeurt het bestuursorgaan een dwangsom.
- Bij Toeslagen maximeert de wet deze dwangsom op € 100 (art. 12 Awir).

Redelijke termijn

- De wet kent geen termijn voor de totale duur van de beslechting van een geschil, dus met inbegrip van beoordeling door de rechter.
- In de jurisprudentie van de hoogste bestuursrechters is echter wel een redelijke termijn voor de beslechting van een geschil bepaald.

Blok 3 – Bezwaar en beroep

- De redelijke termijn voor de beslissing op bezwaar en de beslissing van de rechtbank bedraagt (samen) 2 jaar. In hoger beroep geldt ook weer een (nieuwe) termijn van 2 jaar.
- Als de redelijke termijn overschreden wordt, kan de belanghebbende aanspraak maken op een schadevergoeding.
- Deze vergoeding voor immateriële schade bedraagt € 500 per half jaar dat de redelijke termijn overschreden is.

In de CAF 11 zaak

- Zoals ik u in mijn brief van 11 oktober 2018 heb bericht, heb ik Toeslagen opgedragen in alle CAF 11-zaken waarin de redelijke termijn overschreden is, een schadevergoeding te betalen.
- In afwijking van de in de rechtspraak gestelde voorwaarden hoefden de ouders niet zelf om deze schadevergoeding te vragen. De schadevergoeding is verder ook betaald als de zaak al voor de rechter geweest was en de rechter geen schadevergoeding toegekend heeft.
- In lopende beroepszaken heeft de Landsadvocaat gemeld dat naar de mening van Toeslagen de belanghebbende recht heeft op betaling van deze schadevergoeding.
- Het bedrag van de schadevergoeding is bepaald volgens de geldende regels, dus € 500 per half jaar overschrijding van de redelijke termijn. In mijn brief van 20 november 2018 heb ik u bericht dat de schadevergoedingen betaald zijn. Aan circa 50 ouders is een schadevergoeding betaald. In totaal is circa € 50.000 uitbetaald.

C. Verstrekken stukken

Q: Hoe zit het met het verstrekken van stukken in beroep?

A:

- De wet verplicht een bestuursorgaan, zoals Toeslagen aan de rechter de op de zaak betrekking hebbende stukken te verstrekken.
- De vraag welke stukken op de zaak betrekking hebben, is niet zwart-wit. Dit hangt bijvoorbeeld af van de omvang van het geschil en de standpunten die de belanghebbende en het bestuursorgaan innemen en de achterliggend informatie die daarop ziet.
- Het is niet zo dat het bestuursorgaan alleen bepaalt welke stukken in het procesdossier zitten. De rechter én de belanghebbende kunnen het bestuursorgaan vragen om bepaalde stukken toe te voegen.
- Daarnaast kan de belanghebbende natuurlijk ook zelf de stukken overleggen waarover hij beschikt en die hij van belang vindt.
- Naar aanleiding van een uitspraak van de rechter in september 2018 ontstond onzekerheid over de vraag of Toeslagen in de CAF 11-zaken wel voldoende ruimhartig alle op de zaak betrekking hebbende stukken aan de rechter verstrekten.
- Ik heb daarom de Landsadvocaat ingeschakeld en hem gevraagd de dossiers in de lopende beroepszaken op volledigheid te beoordelen.

D.Ontwikkelen jurisprudentie (uitspraken RvS)

- Bij de uitvoering is Toeslagen gebonden aan het **recht**, dat wil zeggen aan de wetgeving en aan jurisprudentie, in het bijzonder de jurisprudentie van de Raad van State.
- De Raad van State heeft herhaaldelijk geoordeeld, bijvoorbeeld in zijn uitspraak van 9 juli 2014, dat een ouder **de betaling van de volledige opvangkosten moet kunnen aantonen**. Als de ouder niet de volledige opvangkosten kan aantonen, vervalt de hele kinderopvangtoeslag.
- Er is daarbij **geen ruimte voor een belangenafweging**. Toeslagen mag bijvoorbeeld geen rekening houden met de kosten van kinderopvang die aantoonbaar wél betaald zijn en een evenredig deel van de kinderopvangtoeslag toekennen (uitspraak van de Raad van State van 14 december 2016).
- De jurisprudentie van de Raad van State kent **2 uitzonderingen**:
 - 1) Op de betaling van de volledige kosten, bij **afrondingsverschillen**, dat wil zeggen bij kleine verschillen tussen de totale kosten van kinderopvang en de aantoonbaar betaalde kosten (uitspraak van de Raad van State van 8 juni 2016); en
 - 2) Op de **jaarsystematiek**, namelijk als Toeslagen bij de stopzetting van het voorschot niet de vereiste zorgvuldigheid

Blok 3 – Bezwaar en beroep

heeft betracht en in strijd met de voor opschorting geldende regels heeft gehandeld; in dat geval kan het jaar worden **gesplitst** in een deel vóór en een deel na de stopzetting en moet voor elk deel afzonderlijk worden beoordeeld of de ouder de volledige betaling van de kinderopvang heeft aangetoond (uitspraak van de Raad van State van 8 maart 2017).

- In de uitspraak van 24 april jl. borduurt de Raad van State voort op zijn uitspraak van 8 maart 2017 en oordeelt hij tevens dat de niet aan de ouder toe te rekenen handelwijze van Toeslagen meebrengt dat de aantoonbaar betaalde kosten in redelijkheid aan de periode voor stopzetting van de kinderopvangtoeslag moeten worden toegerekend.
- Toeslagen neemt uitspraken de Raad van State tot richtsnoer voor beslissingen die Toeslagen moet nemen nadat de desbetreffende uitspraak gedaan is. Dit geldt dus ook voor de hiervoor genoemde uitspraken.

E. Landsadvocaat

Q: Waarom is de Landsadvocaat ingeschakeld?

A:

- Onder meer naar aanleiding van een uitspraak van de rechter in september 2018 kon de indruk ontstaan dat Toeslagen in lopende beroepszaken niet alle stukken verstrekten. Om de zekerheid te bieden dat Toeslagen volgens de regels procedeeert, heb ik daarom de Landsadvocaat ingeschakeld.
- Ik heb de Landsadvocaat gevraagd om als procesvertegenwoordiger van Toeslagen op te treden. Het doel van het inzetten van de Landsadvocaat was dat met een frisse juridische blik de lopende beroepszaken zouden worden behandeld.
- Tevens was mijn doel dat het inschakelen van de Landsadvocaat als juridisch expert het comfort zou bieden dat proactief en ruimhartig alle relevante op de zaak betrekking hebbende stukken zouden worden verstrekt.

Q: Welke werkzaamheden voert de Landsadvocaat uit bij lopende CAF 11-procedures?

A:

- De werkzaamheden van de Landsadvocaat in de lopende CAF 11-procedures bestaan uit :

Blok 3 – Bezwaar en beroep

- het opstellen van het verweerschrift;
- de toetsing of alle op de zaak betrekking hebbende stukken zijn verstrekt;
- de procesvertegenwoordiging ter zitting; en
- het tegenlezen van de beslissingen op bezwaar.

F. Civiele procedure

Q: Wat is de stand van zaken in de civiele procedure van het gastouderbureau?

A:

- In de antwoorden op de recente vragen van de Kamer over de civiele zaak heb ik geantwoord dat ik mij niet uitlaat over een individuele zaak.
- Uit de door gestelde vragen maak ik op dat u op de hoogte bent dat sprake is van een hoger beroep. Ik ben van mening dat het innemen van standpunten over het oordeel van de rechter door de advocaten voor het Hof dient plaats te vinden.

[bij doorvragen]

- Op de openbare site rechtspraak.nl is afgelopen week het vonnis van de civiele rechter in eerste aanleg gepubliceerd in de zaak van het gastouderbureau.
- De rechter heeft geoordeeld dat Toeslagen niet onrechtmatig jegens het gastouderbureau heeft gehandeld.